# Utförande av kontroll av ABP

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan hittar du information som är tänkt att vara ett stöd i ditt arbete med kontroll av animaliska biprodukter (ABP) på livsmedelsanläggningar. De områden som tas upp här är kategorisering, insamling och transport, spårbarhet, mottagare samt godkännande.

Här nedan finner du stöd för hur du bör tolka och bedöma lagstiftningen vid kontroll av kategorisering, insamling och transport, spårbarhet, mottagare samt godkännande.

## Kategorisering

**Krav:**

Livsmedelsföretagaren ska ha gjort en korrekt bedömning av till vilka kategorier de animaliska biprodukter som hanteras på anläggningen hör.

Se artikel 7 – 10 i förordning (EG) nr 1069/2009. Se även Jordbruksverkets dokument om kategorisering av animaliska biprodukter som finns på Jordbruksverkets webbplats.

Kategorisering av animaliska biprodukter - Jordbruksverket

**Kommentar:**

Kontrollera vilka olika biprodukter som hanteras på anläggningen och hur livsmedelsföretagaren kategoriserar dem.

Det är fullt tillåtet att nedklassa ett material till en sämre kategori. Livsmedelsföretagaren kan till exempel av praktiska skäl välja att kategorisera och skicka iväg gångben som kategori 1.

Det är också helt i sin ordning att blanda material från olika kategorier förutsatt att blandningen kategoriseras som den sämre kategorin. En blandning av kategori 1- och kategori 2-material ska alltså kategoriseras som kategori 1.

Här följer exempel på hur några typer av animaliska biprodukter ska kategoriseras.

Observera att för alla punkter nedan som rör idisslarmaterial gäller att samtliga delar från djur testade för TSE, som inte kvarhålls i väntan på provsvar, ska kategoriseras som kategori 1.

Vid positivt provsvar eller om provet inte kan analyseras räknas alla delar som kategori 1.

1. Delar som kommer från slaktade djur och som är tjänliga som livsmedel, men som av kommersiella skäl trots detta inte är tänkta att användas som livsmedel.

   Räknas till kategori 3. Se artikel 10 a i förordning (EG) nr 1069/2009.

2. Lokalt otjänligförklarade delar av slaktkroppar och slaktbiprodukter (delkassationer).

   Delkassationer kan tillhöra antingen kategori 2 eller kategori 3 med undantag för om materialet innehåller specificerat riskmaterial (SRM) då det räknas till kategori 1. Det som avgör vilken kategori materialet ska tillhöra är om det är smittförande eller inte. Råder tveksamhet över det ska alltid försiktighetsprincipen tillämpas. Se artikel 9 h och 10 b i förordning (EG) nr 1069/2009.

   a) Delkasserat material **som inte visar** tecken på smittämne (sjukdomar) som kan överföras till människor eller djur: kategori 3. Exempel på diagnoser som kan komma i fråga är traumatiska skador, ledskador, PSE, parasitära granulom i lever, övriga leverskador, delar från ofullständigt avblodade slaktkroppar.

   b) Delkasserat material **som visar** tecken på smittämne (sjukdomar) som kan överföras till människor eller djur: kategori 2. Exempel på diagnoser som kan komma i fråga är bölder, ledinflammationer och

pleuriter.

3. Totalt otjänligförklarade slaktkroppar och tillhörande slaktbiprodukter (helkassationer).

   Helkassationer kan tillhöra antingen kategori 2 eller kategori 3 om materialet inte innehåller SRM, miljögifter över det gränsvärde som gäller, hormoner, eller kommer från djur som misstänks vara infekterade med TSE då de räknas till kategori 1. Gränsdragningen mellan kategori 2 och kategori 3 avgörs av om materialet kan vara smittförande eller inte. Försiktighetsprincipen ska tillämpas. Råder minsta tveksamhet ska otjänligförklarade slaktkroppar och tillhörande slaktbiprodukter räknas som kategori 2. Se även punkt K nedan. Se artikel 9 h och 10 b i i förordning (EG) nr 1069/2009.

4. Hudar, skinn, gångbenets distala delar, horn, svinborst och fjädrar från djur som slaktats i ett slakteri.

   Räknas till kategori 3 om djuren har genomgått en besiktning före slakt med godkänt resultat. Se artikel 10 b iii, iv och v i förordning (EG) nr 1069/2009.

5. Blod från djur som slaktas i ett slakteri.

   Räknas till kategori 3 om djuren har genomgått en besiktning före slakt med godkänt resultat. Observera att blod från idisslare testade för TSE räknas till kategori 3 först efter att negativt provsvar erhållits. Se artikel 10 d i förordning (EG) nr 1069/2009.

6. Naturgödsel och mag- och tarminnehåll.

   Räknas till kategori 2. Mag- och tarminnehåll definieras enligt biproduktförordningen som ”innehåll från däggdjurs och strutsfåglars mage och tarmar”. Se artikel 9 a i förordning (EG) nr 1069/2009.

7. Mag-och tarmkanal och innehåll i mag- och tarmkanal från fåglar, förutom strutsfåglar, som slaktats på ett slakteri.

   Mag- och tarmkanal, med innehåll, räknas till kategori 3 om fåglarna genomgått besiktning efter slakt och vid denna besiktning inte visat tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur. I annat fall ska mag- och tarmkanal med innehåll klassas som kategori 2. Se artikel 10 b i i förordning (EG) nr 1069/2009.

8. Djur som tagits emot på ett slakteri och dött innan de kommit till avlivning eller som dött redan under transporten.

   Räknas till kategori 1 eller 2 beroende på om djuren innehåller SRM eller inte. Se artikel 8 b ii och 9 f i i förordning (EG) nr 1069/2009.

9. Material som samlas upp genom filtrering (golvbrunnar eller filter) på slakterier.

   Räknas till kategori 1 eller 2 beroende på om materialet kommer från en anläggning som hanterar SRM eller inte. Observera att filtrering krävs på alla typer av slakterier. Se artikel 8 e och 9 b i förordning (EG) nr 1069/2009.

10. SRM

    Räknas till kategori 1. Se artikel 8 b i i förordning (EG) nr 1069/2009.

11. Slaktkroppar och biprodukter som innehåller restsubstanser över gällande gränsvärde av veterinärmedicinska läkemedel, till exempel antibakteriella ämnen.

    Räknas till kategori 2 med undantag för om materialet innehåller SRM då det räknas till kategori 1. Se

artikel 9 c i förordning (EG) nr 1069/2009.

**Frågeställning - bedömning kategori:**

Har livsmedelsföretagaren gjort en riktig bedömning av till vilken kategori de olika animaliska biprodukterna som hanteras på anläggningen hör?

# Insamling och transport

## Identifiering

**Krav:**

Livsmedelsföretagaren ska utan onödigt dröjsmål samla in, identifiera och transportera animaliska biprodukter under sådana förutsättningar att risker för människors och djurs hälsa undviks. Se artikel 21 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Livsmedelsföretagaren ska säkerställa att kategori 1-, kategori 2- och kategori 3-material kan identifieras, hållas avskilt och förbli möjligt att identifiera under insamling samt under förvaring inför borttransport från anläggningen. Se kapitel II i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

Om flera olika kategorier av animaliska biprodukter hanteras på anläggningen krävs att kärl och behållare är tydligt märkta så att det är möjligt att skilja de olika kategorierna åt.

Märkningen ska även minimera risken för att livsmedel och animaliska biprodukter sammanblandas. Lagstiftningen reglerar inte hur märkningen ska vara utformad vid förvaring av animaliska biprodukter på livsmedelsanläggningen. Det är först i samband med att materialet sänds i väg som märkning med kategori krävs. Det krav som måste uppfyllas är dock att de olika kategorierna av animaliska biprodukter som hanteras på anläggningen kan identifieras och särskiljas och att man förhindrar sammanblandning med livsmedel.

Animaliska biprodukter från vilthanteringsanläggningar får sedan den 1 februari 2015 grävas ner. Se 23 e § SJVFS 2014:43 (K 14). Observera att kommunen kan ha speciella anvisningar som måste följas vid nedgrävningen.

**Frågeställning - Identifikation och särhållning:**

Har livsmedelsföretagaren säkerställt att animaliska biprodukter kan identifieras och särskiljas så att det inte finns risk att olika kategorier eller med livsmedel sammanblandas?

## Foderråvara

**Krav:**

Färskt sällskapsdjursfoder får endast tillverkas av det kategori 3-material som avses i artikel 10 a och artikel 10 b i och ii i förordning (EG) nr 1069/2009. Se kapitel II i bilaga XIII till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

Artikel 10 a omfattar slaktkroppar och delar av djur som slaktats och som är tjänliga som livsmedel, men som av kommersiella skäl trots det inte är tänkta att användas som livsmedel.

Artikel 10 b i omfattar slaktkroppar och delar av slaktkroppar som vid besiktning efter slakt förklarats otjänliga som livsmedel, men som trots det inte visat några tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.

Artikel 10 b ii omfattar huvuden från fjäderfä, vilka genomgått besiktning före slakt med godkänt resultat. För ytterligare information hänvisas till motsvarande avsnitt i förordningen samt punkt A och B under stycket om kategorisering tidigare på den här sidan.

Livsmedelsföretagare som levererar animaliska biprodukter tänkta att användas för tillverkning av färskt sällskapsdjursfoder måste säkerställa att materialet enbart består av sådant kategori 3- material som anges i artikel 10 a och artikel 10 b i och ii i förordning (EG) nr 1069/2009.

**Frågeställning - färskt sällskapsdjurfoder:**

Levererar livsmedelsföretagaren animaliska biprodukter avsedda att användas som råvara till färskt sällskapsdjursfoder?

Om svaret är ja, säkerställer företagaren att endast det kategori 3-material som avses i artikel 10 a och artikel 10 b i och ii i förordning (EG) nr 1069/2009 sorteras som råvara till färskt sällskapsdjursfoder?

En livsmedelsföretagare som lämnar ut ABP som är tänkt att användas som foder eller råvara till foder ska vara registrerad som foderföretagare hos Jordbruksverket. En förteckning över registrerade foderföretagare finns på Jordbruksverkets webbplats.

Foderföretagare

Upptäcks det i samband med kontroll att en livsmedelsföretagare som inte är registrerad hos Jordbruksverket levererar ABP tänkt att användas som foder eller foderråvara? Då ska livsmedelsföretagaren uppmanas att ansöka om registrering hos Jordbruksverket. Om så inte sker ska Jordbruksverket informeras.

**Frågeställning - foder/foderråvara:**

Levererar livsmedelsföretagaren animaliska biprodukter avsedda att användas som foder eller råvara till foder och är anläggningen i så fall registrerad som foderföretag hos Jordbruksverket?

## Insamling av animaliskt material vid behandling av avloppsvatten

**Krav:**

Slakterier och lokaler där SRM avlägsnas ska ha en förbearbetningsprocess för att binda och samla in animaliskt material som ett första steg i behandlingen av avloppsvatten. Se kapitel I, avsnitt 2 i bilaga IV till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

Det som krävs är att slakterier och lokaler där SRM avlägsnas har golvbrunnar där hålen är mindre än 6 mm i diameter och att allt spolvatten passerar genom dessa filter. Material som inte passerar ska samlas in och kategoriseras. Har golvbrunnarna större hål måste filter sättas in på annan plats innan spolvattnet går ut i avloppet.

Observera att filtrering krävs på alla typer av slakterier.

**Frågeställning - golvbrunn/filter:**

Har anläggningen, om så krävs, golvbrunnar eller filter på annan plats med hål mindre än 6 mm i diameter där allt spolvatten måste passera igenom från verksamhet där animaliska biprodukter uppstår?

**Krav:**

Animaliska biprodukter, inklusive blod och mjölk, eller framställda produkter får inte sköljas ut via avloppsvatten. Se kapitel I, avsnitt 2 i bilaga IV till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

Blod som tappas från djur vid avlivning ska samlas upp. Om det inte används som livsmedel ska det kategoriseras som animaliska biprodukter. Mindre mängd spillblod som uppstår vid avblodningen (i form av dropp på golv) får dock gå ut i avloppet med spolvattnet.

**Frågeställning - avloppsvatten:**

Har livsmedelsföretagaren säkerställt att animaliska biprodukter, till exempel blod på slakterier eller mjölk på mjölkanläggningar, inte sköljs bort via avloppsvatten?

## Infärgning av SRM

**Krav:**

Allt specificerat riskmaterial (SRM) ska färgas in eller, när det är lämpligt, märkas på annat sätt omedelbart vid avlägsnandet. Se punkt 3 i bilaga V till förordning (EG) nr 999/2001.

**Kommentar:**

Kan det anses säkerställt att sammanblandning mellan SRM och livsmedel och sammanblandning mellan SRM och andra animaliska biprodukter inte kan ske? Då kan det accepteras att infärgning inte sker omedelbart efter avlägsnande om denna fördröjning är nödvändig för att undvika att även livsmedel blir färgat.

I dagsläget känner vi inte till någon annan godkänd metod än infärgning för märkning av SRM.

**Frågeställning - färgning av SRM:**

Färgas SRM in efter avlägsnandet ?

## Märkning inför transport

**Krav:**

I samband med att material sänds och under transporten ska det finnas en etikett på förpackningen, behållaren eller fordonet som tydligt anger vilken kategori de animaliska biprodukterna eller produkterna som framställts av dem tillhör. Se kapitel II i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011.

Följande text ska även finnas med:

- När det gäller kategori 1-material och produkter som framställts av kategori 1-material som är avsedda för bortskaffande: ”Endast för bortskaffande”
- För kategori 2-material och produkter som framställts från kategori 2-material (med undantag för naturgödsel och mag- och tarminnehåll): ”Ej avsett att användas som foder”.

  Om kategori 2-materialet är avsett för foder till vissa djur enligt undantaget i artikel 18 i förordning (EG) nr 1069/2011 ska märkningen i stället lyda ”För utfodring av…” tillsammans med namnet på de djurarter som materialet är tänkt att användas som foder till.
- För naturgödsel och mag- och tarminnehåll: ”Naturgödsel”
- För kategori 3-material:”Ej avsett att användas som livsmedel”

**Kommentar:**

Det är först i samband med själva transporten som kraven på speciell märkning enligt ovan finns.

Tänk på att det förutom för naturgödsel och mag- och tarminnehåll även finns specialbestämmelser för hur texten ska utformas för vissa andra typer av animaliska biprodukter.

**Frågeställning - märkning inför transport:**

Har livsmedelsföretagaren säkerställt att animaliska biprodukter eller produkter som framställts av sådana märks med kategori samt text enligt ovan inför transport?

**Krav:**

Om animaliska biprodukter eller produkter av dem sänds från en medlemsstat till en annan ska förpackningar, behållare eller fordon ha väl synlig och åtminstone under transporttiden outplånlig färgkodning enligt följande:

- Kategori 1-material – svart färg
- Kategori 2-material – gul färg (naturgödsel och mag- och tarminnehåll undantaget)
- Kategori 3-material – grön färg

Se kapitel II i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

Denna färgkodning kan till exempel vara bakgrundsfärgen på den etikett där aktuell kategori står.

**Frågeställning - sändningar till andra medlemsstater:**

Har livsmedelsföretagaren säkerställt att ovan nämnda krav i lagstiftningen uppfylls om animaliska biprodukter och bearbetade produkter sänds till andra medlemsstater?

## Fordon och behållare

**Krav:**

Animaliska biprodukter och produkter som framställts av dem ska samlas in och transporteras i förslutna nya förpackningar eller övertäckta läckagefria behållare eller fordon. Se kapitel I, avsnitt 1 i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

De krav som finns i det avsnittet av förordningen gäller i samband med ivägsändandet av materialet och under transport. Det är länsstyrelsen som har kontrollansvaret över själva transporten av animaliska biprodukter och de förpackningar, behållare och fordon som materialet transporteras i. Livsmedelsverket behöver dock utföra kontroller över hur materialet lagras på anläggningen inför själva borttransporten. Det kan till exempel röra sig om kontroll av att containrar och behållare för transport av slaktavfall, som förvaras utomhus, är täckta och läckagefria. Vid förvaring inne på en anläggning kan vi dock inte kräva att behållare ska vara övertäckta så länge det inte finns risk för kontaminering eller sammanblandning.

**Frågeställning - förvaring inför transport:**

Har livsmedelsföretagaren säkerställt att animaliska biprodukter, inför borttransport från anläggningen, förvaras på det vis som föreskrivs i lagstiftningen?

**Krav:**

Fordon och returbehållare samt all återanvändbar utrustning som kommer i kontakt med animaliska biprodukter ska hållas rena. Såvida de inte är förbehållna transport av vissa animaliska biprodukter så att korskontaminering förhindras ska de vara rena och torra innan de används, och rengöras, tvättas och/eller desinficeras efter varje användning. Det så mycket som krävs för att förhindra korskontaminering. Se kapitel I, avsnitt 1 i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

Livsmedelsverkets kontrollansvar gäller kärl, behållare och utrustning som förvaras och används på livsmedelsanläggningen.

Se även kommentaren om kontrollansvar i anslutning till förra frågeställningen.

**Frågeställning - rengöring:**

Har livsmedelsföretagaren säkerställt att fordon, returbehållare samt all återanvändbar utrustning som kommer i kontakt med animaliska biprodukter hålls rena? Har livsmedelsföretagaren också sett till att de, när det krävs, rengörs mellan varje användning och är rena och torra innan de används?

# Spårbarhet

## Handelsdokument

**Krav:**

Handelsdokument enligt förlaga i förordning (EU) nr 142/2011 ska åtfölja animaliska biprodukter och därav framställda produkter vid transport inom EU. Se artikel 21 i förordning (EG) nr 1069/2009 samt kapitel III, punkt 4 och 6 i bilaga VIII i förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

För de flesta typer av animaliska biprodukter har Jordbruksverket utarbetat förenklade handelsdokument. De ska användas vid transport inom landet om inte det standardiserade dokumentet eller något dokument/system som Jordbruksverket godkänt används. De förenklade handelsdokumenten finns på Jordbruksverkets webbplats.

Handelsdokument för transport av olika typer av animaliska biprodukter inom Sverige

Vid utförsel till andra EU-länder samt till Norge, Island och Schweiz måste det standardiserade handelsdokumentet som finns i förordning (EU) nr 142/2011 användas.

Konvex AB och Svensk Lantbrukstjänst AB har ett eget digitalt system för handelsdokument som är godkänt av Jordbruksverket.

Även naturgödsel och mag- och tarminnehåll ska vid transport från slakteri följas av handelsdokument.

De uppgifter som ska finnas med i handelsdokumentet finns i kapitel III, punkt 6 f i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011. Observera att mottagande anläggnings godkännandenummer eller registreringsnummer ska anges när det är möjligt. Det gäller även om Jordbruksverkets förenklade dokument används. Det är viktigt att mottagarens adress och när det är möjligt godkännande-/registreringsnummer fylls i på handelsdokumentet.

Det finns vissa undantag från kravet på handelsdokument. Det som framför allt har relevans för den informationen gäller mjölk, mjölkprodukter och mjölkderivat som transporteras tillbaka från butik till mejeri (mjölkproduktanläggning).

En kopia av handelsdokumentet ska sparas i minst två år på avsändande anläggning.

Original och en kopia ska följa med sändningen.

I de fall Konvex ABs/Svensk Lantbrukstjänst ABs system används finns uppgifterna under företagets kunduppgifter.

**Frågeställning - handelsdokument:**

Använder livsmedelsföretagaren ett godkänt handelsdokument och är i så fall de uppgifter ifyllda som krävs enligt lagstiftningen?

**Krav:**

Handelsdokument ska sparas i minst två år. Se punkt 5 kapitel III i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011.

**Frågeställning - bevarande av uppgifter:**

Sparas kopior på upprättade handelsdokument i två år på anläggningen?

Om Konvex AB:s/Svensk Lantbrukstjänst AB:s system används: finns uppgifterna i företagets

kunduppgifter?

## Register

**Krav:**

Den som avsänder, transporterar eller tar emot animaliska biprodukter ska föra register över sändningarna. Registret ska innehålla den information som framgår av kapitel IV, avsnitt 1 i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011. Registret ska liksom handelsdokument sparas i minst två år. Se artikel 22 i förordning (EG) nr 1069/2009 och kapitel IV i bilaga VIII till förordning (EU) nr 142/2011.

**Kommentar:**

Om företaget endast sänder i väg ett begränsat antal sändningar kan registret utgöras av kopior på handelsdokumenten som samlas på ett organiserat sätt.

Kravet på att föra register gäller även om Konvex AB:s/Svensk Lantbrukstjänst AB:s system används. Jordbruksverket har godkänt detta system för handelsdokument, inte för register. De flesta livsmedelsföretag sänder ABP till flera mottagare och registret bör vara samlat.

**Frågeställning - register:**

För livsmedelsföretagaren register och innehåller registret den information som krävs?

## Utförsel till annat EU-land

**Krav:**

En livsmedelsföretagare som har för avsikt att sända kategori 1-material eller kategori 2 -material till en annan medlemsstat ska underrätta den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten (Jordbruksverket) och den behöriga myndigheten i den mottagande medlemsstaten. Se artikel 48 i förordning (EG) nr 1069/2009.

**Kommentar:**

Det som krävs vid utförsel till andra medlemsländer samt till Norge, Island och Schweiz, av de kategorier som nämns ovan är bland annat att mottagande lands myndighet godkänt mottagandet, att Jordbruksverket har fått information om detta och att Traces används. Traces ska också användas om bearbetat animaliskt protein sänds till dessa länder.

Traces är en databas som är gemensam för hela EU. När djur och vissa djurprodukter flyttas mellan EU-länder och då de importeras från länder utanför EU ska förflyttningen registreras i Traces.

Observera att finska myndigheter kräver att Traces används även för sändningar av kategori 3- material.

Den livsmedelsföretagare som vill föra ut kategori 1- eller 2-material till annat EU-land ska först kontakta Jordbruksverket. När Jordbruksverket gett klartecken kan företaget ansöka hos mottagande lands myndighet om att få sända iväg materialet. En särskild blankett för ändamålet finns i bilaga XVI till förordning (EU) nr 142/2011. När myndigheten beslutat att materialet får tas emot ska företagaren kontakta Jordbruksverket och skicka en kopia på beslutet dit. Jordbruksverket hjälper sedan till att lägga in avsändaren som en anläggning i Traces och företaget får behörighet att använda systemet.

Varje sändning ska sedan registreras i systemet. Handelsdokument ska i vanlig ordning upprättas och medfölja sändningen, se avsnittet om handelsdokument ovan. Förlaga till handelsdokument, vilken kan skrivas ut och användas, finns i Traces.

**Frågeställning - sändning till annan medlemsstat:**

Sänder livsmedelsföretagaren kategori 1- material, kategori 2 -material eller bearbetat animaliskt protein till en annan medlemsstat?

**Frågeställning - beslut från mottagande land:**

Kan livsmedelsföretagaren, i de fall kategori 1-material, kategori 2-material eller bearbetat animaliskt protein, sänds till annan medlemsstat, uppvisa beslut från mottagande lands myndighet om att materialet får tas emot?

**Frågeställning - Traces:**

Kan livsmedelsföretagaren visa upp handelsdokument över sändningar som gått iväg och har meddelande om sändningarna lagts in i Traces?

## Mottagare

**Krav:**

De driftansvariga ska ha system och rutiner för att identifiera de övriga driftansvariga som de levererat sina animaliska biprodukter till. Se artikel 22 i förordning (EG) nr 1069/2009.

**Kommentar:**

Mottagande anläggning ska ha ett godkännande, en registrering eller ett beslut om tillstånd för användning från Jordbruksverket för att få ta emot materialet. Mottagaren är ansvarig för att inte ta emot annat material än vad godkännandet, registreringen eller tillståndet omfattar. Livsmedelsföretagaren kan normalt inte ställas till svars för att ha sänt en viss typ (kategori) av material till en mottagare som saknar det som krävs för att få ta emot det materialet eller kategorin.

Även om ansvaret i första hand ligger på mottagaren har också avsändaren ett ansvar för att animaliska biprodukter endast levereras till godkända eller registrerade anläggningar eller till mottagare som fått beslut om att de får ta emot material för ett visst ändamål.

Observera att kravet på tillstånd eller registrering inte gäller vid utlämnande av slaktbiprodukter tänkta för undervisning eller blodspårning. Det förutsatt att materialet var livsmedel fram till tidpunkten för utlämnandet.

Se vidare i Jordbruksverkets vägledning, och i Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2006:84 (K 14), om vilka regler som gäller vid utlämnande av olika typer av material.

En förteckning över anläggningar som är godkända och registrerade av Jordbruksverket och över vissa användare finns på Jordbruksverkets webbplats.

Godkända och registrerade anläggningar för animaliska biprodukter och därav framställda produkter

Beträffande biogasanläggningar gäller att de, med undantag för mag- och tarminnehåll och naturgödsel, endast får ta emot kategori 3-material från livsmedelsanläggningar.

Jordbruksverket bör informeras om det finns anledning att anta att en anläggning sänder animaliska biprodukter till en mottagare som saknar tillstånd för att ta emot den typen av material.

**Frågeställning - mottagare:**

Lämnas animaliska biprodukter ut till mottagare som är godkända, registrerade eller har fått beslut om tillstånd för att ta emot materialet?

## Godkännande

**Krav:**

Livsmedelsföretagaren ska se till att anläggningen, om så krävs, godkänns alternativt registreras av Jordbruksverket som är behörig myndighet. Se artikel 24 i förordning (EG) nr 1069/2009.

**Kommentar:**

Kravet på godkännande från Jordbruksverket gäller normalt inte anläggningar som är godkända eller registrerade i enlighet med förordning (EG) nr 852/2004 eller förordning (EG) nr 853/2004. Det förutsatt att de animaliska biprodukter som hanteras på anläggningen är sådana som uppkommer vid produktion av

livsmedel på den egna anläggningen. Godkännande från Jordbruksverket krävs dock om lagring eller hantering sker av animaliska biprodukter från externa anläggningar.

Råder tveksamhet om godkännande krävs eller inte, kontakta Jordbruksverket.

**Frågeställning - verksamhet som kräver godkännande:**

Förekommer någon verksamhet på anläggningen som kräver godkännande av Jordbruksverket?

Senast uppdaterad 14 augusti 2025 Ansvarig grupp LMK_KS